

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 10 października 2013 r.,
sprawy D. S.
skazanego z art. 286 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i innych,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 grudnia 2012 r.,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 15 czerwca 2012 r.,

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;**
- II. obciążyć skazanego D. S. kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne, w tym również w zakresie nieopłaconej opłaty od kasacji;**
- III. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. W., Kancelaria Adwokacka, kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23 % VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 15 czerwca 2012 r., uznał oskarżonego D. S. i drugą współoskarżoną osobę za winnych tego, że w okresie od dnia 11 sierpnia 2008 r. do dnia 21 października 2008 r. w P., działając w krótkich

odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w ramach kierowanej przez D. S. zorganizowanej grupy przestępczej, działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz z [...], czyniąc sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu, przy użyciu wystawionych przez [...], sporządzonych uprzednio w większości przypadków przez I. R. lub K. M. poświadczających nieprawdę oraz zawierających nierzetelne pisemne oświadczenia dokumentów, dotyczących okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania kredytów w postaci:

- wniosku kredytowego z dnia 11 sierpnia 2008 r., o udzielenie firmie „R. G.” sp. z o.o., reprezentowanej przez Z. M. i K. M., kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 1.000.000 zł,
- wniosku kredytowego z dnia 29 września 2008 r., o udzielenie firmie „R. G.” sp. z o.o., reprezentowanej przez Z. M. i K. M., kredytu inwestycyjnego w kwocie 2.443.700 zł,
- pisemnych oświadczeń dotyczących działalności firmy „R. G.” sp. z o.o., oraz posiadanych przez nią maszyn budowlanych,
- zestawienia czasowo-podmiotowego należności na dzień 30 czerwca 2008 r. i 31 sierpnia 2008 r. firmy „R.” sp. z o.o.,
- umowy sprzedaży na raty z dnia 15 lipca 2008 r. przez firmę „P.-L.” sp. z o.o., reprezentowanej przez I. R., koparki gąsienicowej „Komatsu” z 2005 r., i wartości netto 350.000 zł, na rzecz firmy „R. G.” sp. z o.o., reprezentowanej przez Z. M.,
- umowy sprzedaży na raty z dnia 30 lipca 2008 r. przez firmę „P.-L.” sp. z o.o., reprezentowanej przez I. R., ładowarki kołowej „CASE” z 2007 r., i wartości netto 500.000 zł, na rzecz firmy „R. G.” sp. z o.o. reprezentowanej przez Z. M.,
- umowy sprzedaży na raty z dnia 18 sierpnia 2008 r. przez firmę „B.” sp. z o.o., reprezentowanej przez W. B., ładowarki kołowej „CASE” z 2007 r., i wartości brutto 582.000 zł oraz ładowarki kołowej CASE z 2007 r., i wartości brutto 705.000 zł, na rzecz firmy „R. G.” sp. z o.o., reprezentowanej przez Z. M. oraz dotyczącej tej umowy faktury VAT z dnia 18 sierpnia 2008 r., wystawionej w imieniu firmy „B.” przez W. B.,
- umowy sprzedaży na raty z dnia 29 sierpnia 2008 r. przez firmę „A.” sp. z o.o. reprezentowanej przez P. B., koparki gąsienicowej „Doosan z 2007 r., i wartości

brutto 579.500 zł, koparki gąsienicowej „Doosan” z 2006 r., i wartości brutto 468.480 zł oraz ładowarki kołowej „CASE” z 2002 r., wartości brutto 363.194 zł, na rzecz firmy „R. G.” sp. z o.o., reprezentowanej przez Z. M. oraz dotyczących tej umowy faktur VAT z dnia 29 sierpnia 2008 r., wystawionych w imieniu firmy „A.” przez P. B.,

- ewidencji środków trwałych za 2008 r. firmy „R. G.” sp. z o.o.,
- rachunku zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 30 września 2008 r. firmy „R. G.” sp. z o.o., zatwierdzonego w imieniu w/w spółki przez Z. M.,
- bilansu na dzień 30 września 2008 r. firmy „R. G.” sp. z o.o. zatwierdzonego w imieniu w/w spółki przez Z. M.,
- analityki sald na dzień 31 sierpnia 2008 r. firmy „R. G.” sp. z o.o., sygnowanej podpisem Z. M. w imieniu reprezentowanej przez niego spółki,
- bilansu na dzień 31 sierpnia 2008 r. firmy „R. G.” sp. z o.o., zatwierdzonego w imieniu w/w spółki przez Z. M.,
- rachunku zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 sierpnia 2008 r. firmy „R.G.” sp. z o.o., zatwierdzonego w imieniu w/w spółki przez Z. M., oraz sfałszowanych dokumentów w postaci:
 - bilansu na dzień 30 czerwca 2008 r. firmy „R. G.” sp. z o.o.,
 - rachunku zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2008 r. firmy „R. G.” sp. z o.o.,
 - umowy współpracy z dnia 4 lipca 2008 r., zawartej przez firmę „R. G.” sp. z o.o. z firmą „V. S.” sp. z o.o.,
 - umowy dostawy z dnia 30 czerwca 2008 r., zawartej przez firmę „R. G.” sp. z o.o. z firmą „V. S.” sp. z o.o.,
 - umowy dostawy z dnia 1 lipca 2008 r., zawartej przez firmę „R. .” sp. z o.o. z firmą „D.-L.” sp. z o.o.,
 - rachunku zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 sierpnia 2008 r. firmy „R. G.” sp. z o.o.,

za pomocą wprowadzenia w błąd pracowników „B. Banku” S.A. co do zamiaru i możliwości spłaty kredytów i tak:

- kredytu w rachunku bieżącym w kwocie co najmniej 500.000 zł,

- kredytu inwestycyjnego w kwocie 2.443.700 zł, jakie miały zostać udzielone firmie „R. G.” sp. z o.o. oraz co do statusu prawnego przedmiotów, mających stanowić zabezpieczenie tych kredytów, usiłowali doprowadzić „B. Bank” S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w kwocie łącznej co najmniej 2.943.700 zł, lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na nieprzedstawienie przedmiotu zabezpieczenia do oględzin, co skutkowało nie udzieleniem tych kredytów.

A zatem uznał Sąd oskarżonego D. S. za winnego przestępstwa z art. 270 § 1 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 21 § 2 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i w zw. z art. 12 k.k. - i za to na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił wyrokowi:

1/ rażące naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., polegające na dowolnej, jednostronnej i wybiórczej oraz nie uwzględniającej całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy ocenie materiału dowodowego, które przejawiało się:

- w niezasadnym odmówieniu waloru wiarygodności co do zasady wyjaśnieniom oskarżonego S. w zakresie, w jakim nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu,

- niezasadnym obdarzeniu walorem wiarygodności zeznań świadków – [...], przy zdyskwalifikowaniu zeznań świadka M. R. w zakresie, w jakim zaprzeczył on okolicznościom podawanym przez tych świadków;

2/ błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, iż oskarżony S. dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego to nie wynika;

3/ w konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego D. S. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Apelację wniósł także prokurator Prokuratury Apelacyjnej, który zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i w konkluzji wniósł o zmianę orzeczenia poprzez wymierzenie obok kary pozbawienia wolności również kary grzywny w rozmiarze 200 stawek dziennych przy ustaleniu, że wysokość jednej stawki wynosi 50 zł.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 6 grudnia 2012 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając te apelacje za oczywiście bezzasadne.

Kasację od wyroku sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, który na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. To naruszenie wyrażało się w oparciu ustaleń faktycznych wyłącznie na podstawie zeznań i wyjaśnień byłych współoskarżonych, w szczególności Z. M. i K. M., co w konsekwencji doprowadziło do poczynienia ustaleń faktycznych niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy i bezpodstawnego uznania, iż oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu.

Nadto zarzucił obrońca, że w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego brak jest wskazania, dlaczego Sąd odwoławczy uznał zeznania oraz uprzednie wyjaśnienia współoskarżonych za wiarygodne.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Apelacyjnej wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem w trybie określonym w art. 535 § 3 k.p.k.

W przedmiotowej sprawie skarga kasacyjna w istocie rzeczy zmierzała do kolejnego zakwestionowania prawidłowości dokonanej przez Sąd pierwszej instancji – i zaakceptowanej w pełni w wyniku kontroli apelacyjnej przez Sąd odwoławczy – oceny materiału dowodowego oraz ustaleń faktycznych. Nie zawiera ona żadnych tego rodzaju zarzutów procesowych, które mogłyby wskazywać, iż Sąd odwoławczy przy rozpoznaniu apelacji naruszył treść art. 433 § 2 k.p.k., bądź art. 457 § 3 k.p.k., a zarzuty kasacyjne stanowią powielenie zarzutów apelacyjnych.

Postępowanie kasacyjne nie może stanowić powtórzenia postępowania apelacyjnego i nie jest swego rodzaju trzecią instancją odwoławczą, mającą służyć kolejnemu weryfikowaniu poprawności zapadłych orzeczeń w sądach pierwszej i drugiej instancji. Kasacja została skonstruowana w taki sposób, iż zarzuty dotyczą w istocie wprost wyroku sądu pierwszej instancji, zaś poprzez ich powiązanie z zarzutem naruszenia przez sąd odwoławczy art. 457 § 3 k.p.k. jej autorka stara się doprowadzić do poddania ocenie przez Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Okręgowy. Z istoty samej kasacji wynika, że w tym postępowaniu niedopuszczalne jest dokonywanie przez Sąd Najwyższy ponownej oceny dowodów, czy też poprawności dokonanych ustaleń faktycznych. Sąd kasacyjny może tylko zbadać, czy Sądy obydwu instancji dokonując tych ustaleń nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł procedowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść wyroku. Zatem kontroli w trybie kasacji podlegają nie same ustalenia faktyczne, ale sposób ich dokonania.

Niezasadny jest podniesiony w kasacji zarzut naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 457 § 3 k.p.k. Sąd Apelacyjny rozważył wszystkie zarzuty i wnioski podniesione w apelacji obrońcy oskarżonego i wystarczająco umotywował swój stosunek do nich. Uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego w pełni odpowiada wymogom określonym w art. 457 § 3 k.p.k. Wbrew sugestiom obrońcy nie można utożsamiać faktu nie podzielenia zasadności podniesionego w apelacji zarzutu z brakiem ustosunkowania się do niego. Zresztą należy po raz kolejny zauważyć, iż kasacja jest wręcz kalką apelacji. Przy pewnych tylko modyfikacjach niezbędnych dla nadania skardze formy kasacji powieliła zarzuty apelacji, a także część przywołanej na ich poparcie argumentacji.

Powtórzenie w skardze kasacyjnej argumentacji prezentowanej uprzednio w apelacji może być skuteczne tylko wówczas, gdy Sąd odwoławczy nie rozpozna należycie wszystkich zarzutów i nie odniesie się do nich w uzasadnieniu swojego orzeczenia w sposób zgodny z wymogami określonymi w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Motywy kasacji wskazują natomiast wprost, że jej autorka prezentując własną ocenę dowodów, opartą na ich jednostronnej analizie, polemizuje z ustaleniami faktycznymi i oceną wiarygodności dowodów wskazujących na sprawstwo skazanego w omawianym zakresie.

Należy również przypomnieć, iż stopień szczegółowości rozważań Sądu odwoławczego uzależniony jest od jakości oceny dokonanej przez Sąd I instancji. Jeżeli ta ocena jest wszechstronna, pełna, logiczna i wsparta zasadami doświadczenia życiowego, a więc odpowiada w pełni wymogom nałożonym przez reguły z art. 7 k.p.k., to wówczas Sąd odwoławczy zwolniony jest od drobiazgowego odnoszenia się do zarzutów apelacji, kwestionujących w rzeczywistości taką ocenę.

W takim wypadku wystarczające jest wskazanie głównych powodów nie podzielenia zarzutów apelacji, a następnie odesłanie do szczegółów uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji. Jakkolwiek jest rzeczą oczywistą, iż na Sądzie odwoławczym ciąży obowiązek rozpoznania wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środку odwoławczym, nie oznacza to jednak bezwzględnego wymogu szczegółowego umotywowania każdego argumentu. Jeżeli Sąd odwoławczy podziela w pełni dokonaną przez Sąd I instancji ocenę dowodów, może zaniechać szczegółowego odnoszenia się w uzasadnieniu swojego wyroku do zarzutów apelacji, gdyż byłoby to zbędnym powtórzeniem argumentacji tego sądu (por. wyrok SN z dnia 15 kwietnia 2009 r., III KK 381/08, Lex Nr 512100, postanowienia SN: z dnia 10 października 2007 r., III KK 120/07, Lex Nr 322853, z dnia 2 sierpnia 2006 r., II KK 238/05, Lex Nr 193046).

Skoro w przedmiotowej sprawie Sąd I instancji sporządził uzasadnienie swego wyroku w taki sposób, iż w pełni odpowiadało wymogom z art. 424 § 1 k.p.k., nadto zawiera ono pełną i rzetelną ocenę całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, to Sąd odwoławczy nie miał potrzeby jeszcze bardziej szczegółowego, niż to uczynił, odnoszenia się do poszczególnych zarzutów apelacji.

Zarzuty przedstawione w kasacji obrońcy skazanego D. S. jawią się jako bezzasadne w stopniu oczywistym. Obrońca powielił argumentację zawartą uprzednio w apelacji i podważał poczynione w sprawie ustalenia faktyczne oraz ocenę dowodów, której dokonał Sąd I instancji.

Skarżący kwestionował przede wszystkim ten fakt, że Sąd I instancji dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o zeznania i wyjaśnienia współoskarżonych [...] oraz podnosił, iż sąd bezzasadnie odmówił wiary wyjaśnieniom oskarżonego S. Trzeba jednak stwierdzić, że tego rodzaju zarzuty, jak już wielokrotnie podkreślano w

orzecnictwie Sądu Najwyższego, nie mają charakteru zarzutów kasacyjnych, mogły być zatem podnoszone w zwykłym środку odwoławczym. Sąd odwoławczy przy ocenie apelacji obrońcy skazanego podkreślił, że osoby, na które zostały zarejestrowane fikcyjne spółki, podały w sposób szczegółowy, kto faktycznie kierował tymi spółkami i decydował o podejmowanych czynnościach. Ponadto świadkowie ci wskazali, że wszystkie firmy były powiązane z oskarżonym S. i odpowiadającą w tym samym postępowaniu I. R., a także określili, jaka była rola obojga oskarżonych w inkryminowanych zdarzeniach. Podkreślił Sąd także, iż zeznania tych świadków znalazły odzwierciedlenie bądź uwiarygodnienie w innych dowodach, w tym zwłaszcza w dokumentach (str. 7 - 8 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego).

Sąd odwoławczy odniósł się także do kwestii nie podpisania przez oskarżonych sfałszowanych dokumentów oraz do tego, że osobiście nie przedłożyli ich w banku. W tym zakresie podkreślił Sąd, że oskarżeni działali wspólnie z innymi osobami, a zatem każda z tych osób realizowała część ustawowych znamion składających się na opis czynu zabronionego, co w sumie stanowiło pełną jego realizację, zaś wszyscy współdziałający mieli świadomość wspólnego wykonywania przestępstwa (str. 9 - 10 uzasadnienia).

Faktem jest, że w uzasadnieniu Sąd Apelacyjny nie wskazywał konkretnie wszystkich dowodów, jednakże podniósł, że podzielił ustalenia i twierdzenia Sądu Okręgowego w tym zakresie (str. 7 - 8 uzasadnienia). Należy zwrócić uwagę, że przy ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy powołał się również na inne, pozaosobowe dowody, takie, jak dokumenty urzędowe oraz – jak to określił – dokumenty „o oficjalnym pochodzeniu”. Takim dokumentem była m.in. analiza kredytowa z B. Bank SA, a także dokumenty sporządzone przez uprawnione podmioty i w przewidzianej przepisami formie, których treść i pochodzenie nie budziły wątpliwości żadnej ze stron (str. 77 uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego).

W szczególności należy podkreślić, iż Sąd I instancji poddał bardzo wnikliwej, rzetelnej i krytycznej ocenie wszystkie zebrane w sprawie dowody. Takiej analizy dokonał również w zakresie wymienionych w kasacji relacji Z. M. i K. M. (str. 23 – 52). Wskazał, w jakiej części dał im wiarę i jakie czynił na ich podstawie ustalenia,

przedstawiając w sposób logiczny argumenty za tym przemawiające. Miał Sąd na uwadze również pewne rozbieżności występujące w relacjach świadków, lecz wykazał logicznie, że nie mogą one przemawiać za odrzuceniem ich wiarygodności. W tym kontekście za błędne należy uznać stanowisko autorki kasacji, jakoby Sąd odwoławczy nie odniósł się do podniesionego w apelacji zarzutu występujących w relacjach tych świadków „niespójności wewnętrznych” (str. 3 kasacji). Wydaje się, że obrońca myli fakt nie podzielenia wskazanego zarzutu przez Sąd Apelacyjny, z brakiem odniesienia się do niego. W rzeczywistości jednak na stronie 9 uzasadnienia własnego wyroku Sąd odwoławczy w całości zaakceptował dokonaną w tym zakresie ocenę dowodów przez Sąd Okręgowy, podkreślając, że „kwestionowanie tej oceny przez obronę jest całkowicie nieuzasadnione”.

Podobnie skrupulatnej ocenie poddał Sąd I instancji zeznania świadków [...], a także wyjaśnienia nie przyznających się do popełnienia zarzucanego im czynu współoskarżonych – D. S. (str. 20 – 23) oraz I. R. (str. 14 – 19). Również w tym przypadku Sąd odwoławczy w pełni zaakceptował stanowisko Sądu Okręgowego dotyczące analizy dowodów, nie znajdując żadnych podstaw do uwzględnienia podniesionych w apelacji zarzutów.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy oddalił kasację w trybie art. 535 § 3 k.p.k. jako oczywiście bezzasadną.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. i art. 527 § 2 k.p.k., obciążając nimi skazanego, w tym również w zakresie nieopłaconej opłaty od kasacji.

O wynagrodzeniu dla obrońcy skazanego, adwokat K. W., Kancelaria Adwokacka, za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego S., rozstrzygnięto na podstawie § 2 ust. 3 i § 14 ust. 3 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.